

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ (๑) เพื่อศึกษาแนวคิดการจัดงานศพที่ประสงค์ตามแนวพระพุทธศาสนา (๒) เพื่อศึกษาการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี (๓) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ทำการวิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร ๑,๕๐๐ คน โดยใช้ตารางสำเร็จขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yomane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๑๖ คน โดยสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้จำนวน ๓๑๖ ชุด จึงได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๑๖ คน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางพระพุทธศาสนา โดยใช้สถิติดังนี้ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยวิธีค่าทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีมีตัวแปร ๒ ตัว ตัวแปรย่อย แต่หากมีตัวแปร ๓ ตัวขึ้นไปใช้วิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) มีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD (Least Significant Difference) โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี” กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๑๖ คน สามารถสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

๕.๑.๑ แนวคิดการจัดงานศพตามแนวพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาเห็นว่าการตายเป็นสิ่งที่แน่นอนสำหรับทุกชีวิต หากมุ่งถึงความหมายการตาย หมายถึง ความสิ้นสุดของชีวิต หรือการตาย คือการที่ชั้น ๕ (รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ) แตกสลาย การทอดทิ้งร่างกาย ความขาดสูญแห่งชีวิตินทรีย์ การที่ชีวิตสูญสิ้น ความสิ้นไป ความเสื่อมไป ความแตกแห่งชั้น ความทำลายไป ความไม่เที่ยงความหายไปแห่งธรรมเหล่านั้นอันใด

ซึ่งไม่ว่าจะเป็นการตายแบบใดก็ตามพระพุทธศาสนาก็เห็นว่า การตายนั่นคือจุดสิ้นสุดของชีวิตเมื่อมีการตายเกิดขึ้นพระพุทธศาสนาสอนให้จัดประเพณีที่เกี่ยวกับการตายอย่างประหยัด เรียบง่ายให้ได้ธรรม คือ ข้อคิดจากการตายมากที่สุดและให้เป็นไปตามกรอบของสังคม คือสังคมรับได้และไม่ขัดกับหลักการทางพระพุทธศาสนาจะมีเฉพาะแต่การจัดงานศพของบุคคล ๔ ประเภทเท่านั้น คือมีพระพุทธเจ้า พระเจ้าจักรพรรดิ เป็นต้นที่จะต้องจัดงานศพอย่างสมเกียรติทั้งนี้เพื่อที่จะให้สังคมได้เห็นความสำคัญเพื่อเป็นการให้เกียรติหรือการยกย่องแต่เนื้อหาและสาระยังมีอยู่เหมือนเดิม

๕.๑.๒ แนวคิดการจัดงานศพในสังคมไทย

ประเพณีเกี่ยวกับการจัดงานศพในสังคมไทย คำว่าการตายในสังคมไทยนั้นถือเป็นเรื่องที่ถูกมองเป็นไปในเชิงลบ คือเห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าเศร้าและทุกคนไม่ยากให้เกิดขึ้นกับชีวิตของตนเอง แม้ว่าสังคมไทยจะมีความเชื่อในพระพุทธศาสนาว่าเป็นพื้นฐานของคติความเชื่อค่านิยมของคนในสังคมก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่าการจัดประเพณีเกี่ยวกับการตายของคนในสังคมไทยนั้นก็มีรายละเอียดที่เกิดจากความเชื่ออื่น ๆ โดยความเชื่อเหล่านั้นก็คือความเชื่อด้านศาสนาพราหมณ์ ความเชื่อด้านไสยศาสตร์ ความเชื่อด้านโหราศาสตร์ ซึ่งการมีความเชื่อดังกล่าวนั้นก่อให้เกิดให้จัดประเพณีเกี่ยวกับการตายที่แปลกแยกออกไปจากสาระเดิมที่มีปรากฏอยู่คัมภีร์ของพระพุทธศาสนา เช่น การคำนึงถึงเรื่องช่วงเวลาการประกอบพิธีกรรมต่างๆภายในงานศพหรือการมีความเชื่อว่าการตายแบบต่าง ๆ มีผลต่อความดุร้ายของวิญญาณ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามสังคมไทยก็เชื่อในเรื่องต่าง ๆ เหล่านั้นและถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่ขัดต่อความเชื่อดั้งเดิมในวิถีแห่งสังคมเลย และค่านิยมดังกล่าวก็ได้กลายมาเป็นรูปแบบของวัฒนธรรมในที่สุด

๕.๑.๓ การจัดงานศพของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี

ประเพณีการจัดงานศพของพุทธศาสนิกชนชาวไทยเปลี่ยนไปจากเดิมมากและแต่ละท้องถิ่นก็จัดงานศพแตกต่างกันไปตามความนิยมและตามฐานะของเจ้าภาพ อย่างกรณีการจัดงานศพของชุมชนตำบลทับกุงก็เช่นเดียวกัน ก็มีประเพณีพิธีกรรมข้อปฏิบัติและความเชื่อในประเพณีการจัดงานศพ ดังนี้

๑) ข้อปฏิบัติเมื่อมีคนป่วยใกล้ตาย ก็จะมีลูกหลานมาดูแลปฏิบัติ ฝ้าไข้ ให้กำลังใจคนป่วยใกล้ตาย มีการให้สวด มีการนิมนต์พระมาโปรด เป็นการบอกทางแก่คนป่วยใกล้ตาย

๒) ประเพณีการปฏิบัติต่อศพ เมื่อตายลงก็มีการปฏิบัติต่อศพ เช่นการแจ้งเรื่องการตาย การเตรียมสถานที่จัดงานศพ การจัดพิธีตั้งศพบำเพ็ญกุศล

๓) ประเพณีการปฏิบัติในการสวดศพ ก็จะมีพิธีการสวดมาติกา บังสุกุล การสวดพระอภิธรรม การสวดพระพุทธรูป เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ผู้วายชนม์ เป็นต้น

๔) ประเพณีการบวชน้ำศพและการจุณศพ คือลูกหลานของผู้ตายบวชเป็นเณรหรือเป็นพระในวันเผาเรียกว่า บวชน้ำไฟหรือบวชน้ำศพ ถ้าเป็นหญิงก็จะให้บวชศีลจาริณี เป็นการบวชชั่วคราว ตามปกติมีบวช ๓ วัน แต่ที่บวชตลอดชีวิตก็มี เป็นการบวชเพื่อจุณศพและอุทิศส่วนกุศลให้ผู้วายชนมนั่นเอง

๕) ประเพณีการปฏิบัติในการเผาศพ การเผาศพในปัจจุบันมีพิธี ๒ ตอน คือ ตอนแรก เผาพอเป็นพิธี ที่เรียกอย่างสามัญว่าเผาหลอก ตอนที่สองเป็นการเผาจริง ซึ่งปัจจุบันนี้มักจะดำเนินการต่อจากจากเผาหลอกเป็นการเผาจริงเลยทีเดียว เมื่อถึงกำหนดประชุมเพลิงหรือเผาศพจริง พนักงานของทางวัดหรือสัปเหร่อจะยกศพลงจากจิตกาธานหรือเชิงตะกอน แล้วเปิดฝาหีบให้เจ้าภาพดูศพเป็นครั้งสุดท้าย แล้วก็ใช้น้ำมะพร้าวรดลงที่ศพ ทั้งนี้เนื่องจากเชื่อถือกันมาแต่โบราณว่าน้ำมะพร้าวเป็นน้ำบริสุทธิ์ ผู้ที่ไปเผาศพก็คงจะช่วยกันนำพื้นคนละคุ่นสองคุ่นไปเผาเหมือนอย่างที่ทำกันอยู่ในชนบทเป็นส่วนมาก ต่อมาภายหลังจึงใช้ธูป ๑ ดอก เทียน ๑ เล่ม และดอกไม้จันทร์ ๑ ช่อ จุดไฟแล้ววางไว้ที่เชิงตะกอนได้ศพเวลาเผา พระสงฆ์ ๔ รูป สวดพระอภิธรรมเรียกว่าสวดอภิธรรมหน้าไฟเวลาจุดไฟเผา ศพมีความเชื่อถือและปฏิบัติสืบทอดกันมาว่าห้ามมิให้ต่อไฟกัน

๖) ประเพณีการเก็บอัฐิและทำบุญอุทิศให้แก่ผู้ตาย เมื่อทำพิธีเผาศพแล้ว เจ้าภาพจะทำการเก็บอัฐิในวันที่เผาศพเลยทีเดียว แต่ถ้าหากว่าเก็บอัฐิไม่ทันเพราะมีดหรือดึกไป ก็จะไปทำการเก็บอัฐิในวันรุ่งขึ้น แล้วจึงนำอัฐิมาตั้งบำเพ็ญกุศลเพื่ออุทิศให้ผู้ตายต่อไป ซึ่งมีประเพณีพิธีกรรมคือ ประเพณีการแปรรูป ประเพณีการตั้งอัฐิบำเพ็ญกุศล ประเพณีการทำบุญอุทิศให้ประเพณีการบรรจุอัฐิไปตามตามลำดับ จนเสร็จพิธี

๕.๑.๔ ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากประชากรทั้งหมด ๓๑๖ คน พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๙๙ คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๙๗ อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระหว่างอายุ ๔๑ – ๕๕ ปี จำนวน ๑๒๘ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕๑ ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับ ประถมศึกษา จำนวน ๑๒๒ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๖๑ อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เกษตรกร จำนวน ๑๓๗ คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๓๕

๕.๑.๕ การเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี

การเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย ๔.๐๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

๑) เว้นจากการฆ่าสัตว์ ผลการศึกษา ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๓.๙๘$) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ มาก ทุกข้อ

๒) ด้านเว้นจากการลักทรัพย์ ผลการศึกษา ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๓.๘๑$) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ มาก ทุกข้อ

๓) ด้านเว้นประพาศติผิดในกาม ผลการศึกษา ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๓.๗๕$) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดใน

แต่ละด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ

๔) ด้านเว้นจากการพูดเท็จ ผลการศึกษา ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ

๕) ด้านเว้นจากการดื่มน้ำเมา ผลการศึกษา ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาโดยละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ

๕.๑.๖ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี

ผลการเปรียบเทียบการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ นำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

๑) ด้านเพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์โดยรวม พบว่ามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำนวน ๒ ด้าน ได้แก่ ในด้านเว้นจากการฆ่าสัตว์และด้านเว้นจากการลักทรัพย์ ส่วนด้านเว้นประพตพิณในกาม ด้านเว้นจากการพูดเท็จและด้านเว้นจากการดื่มน้ำเมา ไม่มีความแตกต่างกัน

๒) ด้านอายุ พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกันมีการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์โดยรวม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งปฏิเสธกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓) ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ โดยรวม พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งปฏิเสธกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งปฏิเสธกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔) ผู้อาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์โดยรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งปฏิเสธกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งปฏิเสธกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๗ สรุป ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ เพื่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิด ประชาชนมีปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ดังต่อไปนี้

๑. ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะเพื่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ด้านวินัยจากการฆ่าสัตว์

ปัญหา อุปสรรคในการให้บริการ

ประชาชนยังมีความเชื่อว่า เมื่อผู้คนมาร่วมงานแล้ว จึงต้องมีการฆ่าสัตว์เพื่อให้การต้อนรับผู้มาร่วมงานไม่ให้บกพร่อง นอกจากนี้ประชาชนยังมีความเชื่อว่า สัตว์ทุกตัวที่เกิดมาล้วนเป็นอาหารของเราทั้งนั้น จะฆ่าเองก็ดี ซื้อมาก็ดี ล้วนเป็นการฆ่าทั้งนั้น จึงไม่จำเป็นต้องไปซื้อที่ร้านตลาด เพราะไกลจากหมู่บ้านมาก สัตว์ที่นำมาฆ่านั้นเป็นสัตว์ที่หาได้ง่ายหรือเป็นสัตว์ที่ทางเจ้าภาพเป็นผู้เลี้ยงเองหรือหาซื้อได้ง่าย ประชาชนยังไม่มีทางเลือกในการเลี้ยงชีพจึงเกิดการฆ่าสัตว์เพื่อเป็นอาหาร

ข้อเสนอแนะในการให้บริการ

ประชาชนควรมีความเมตตาต่อสัตว์ที่จะนำมาทำเป็นอาหาร โดยการใช้อาหารประเภทเนื้อที่นำมาจากท้องตลาดที่เขาขายเพื่อเลี้ยงชีพมาจัดในงาน ควรมีความอดทน อดกลั้น ต้องรู้จักยับยั้งชั่งใจ เมื่อต้องการที่จะฆ่าสัตว์เพื่อจะนำมาใช้ในการปรุงอาหารและให้การยกย่องการจัดการงานศพที่ปราศจากการฆ่าสัตว์ โดยที่เจ้าภาพเป็นคนจัดทำเอง เพื่อที่จะให้งานอื่นๆ จะได้นำไปเป็นแบบอย่าง

๒. ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะเพื่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ด้านวินัยจากการลักทรัพย์

ปัญหา อุปสรรคในการให้บริการ

เกิดจากความยากจนของคนในชุมชน เมื่อเห็นในสิ่งที่ตนต้องการในงานศพ จึงเป็นเหตุให้เกิดความโลภอยากได้ในสิ่งนั้นๆ นอกจากนี้สังคมในตำบลทับกุงปัจจุบันมีคนจนที่ต้องดิ้นรนเอาตัวรอดเป็นจำนวนมาก คนมีความโลภไม่รู้จักพอ

ข้อเสนอแนะในการให้บริการ

ครอบครัวต้องดูแลเอาใจใส่คุณธรรมจริยธรรม ถึงจะมีความยากจน แต่ต้องเลี้ยงตนด้วยความสุจริต ไม่ลักขโมยสิ่งของของบุคคลอื่น และควรมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตตั้งแต่ยังเด็กๆ เพื่อให้รู้จักความพอเพียง และการแสวงหาในทางที่ถูกต้อง นอกจากนี้ ควรให้ทุกคนช่วยกันดูแลป้องกันสิ่งของหรือคอยช่วยเหลือเจ้าภาพในการดูแลรักษาที่สิ่งของให้แก่เจ้าภาพ

๓. ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะเพื่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ด้านวัฒนธรรมประเพณีในคาม

ปัญหา อุปสรรคในการให้บริการ

ปัญหาเกิดจากคนที่มาร่วมในงานขาดจิตสำนึกไม่รู้จักพอจึงก่อให้เกิดการละเมิดเกิดขึ้น นอกจากนี้ ผู้ที่มาร่วมในงานมีการแต่งกายยับเยินมากขึ้นและเกิดจากการหยอกล้อกัน แล้วเกิดการเกินเลยขึ้น ทำให้เกิดการละเมิด

ข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์

ปลูกจิตสำนึกให้คนที่มาร่วมในงานหรือบุคคลทั่วไปนึกถึงปัญหาในการละเมิดที่จะตามมาแก่ตนเองและครอบครัว และควรรณรงค์เรื่องการแต่งกายสุภาพแบบไทย การรักษาวาสงวนตัว

๔. ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะเพื่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ด้านวัฒนธรรมประเพณี

ปัญหา อุปสรรคในการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์

ปัญหาเกิดจากผู้ที่มาร่วมในงานมักพูดเท็จเพื่อเอาตัวรอด คนมักพูดเท็จจนเป็นนิสัยจนทำให้ต้องมีการพูดเท็จและเกิดจากความจำเป็นในการประกอบอาชีพหรือเลี้ยงชีวิตของตนและครอบครัว นอกจากนี้คนชอบพูดระรานคนอื่นด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย

ข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์

ควรรู้จักเข้มงวดเรื่องวัฒนธรรมภาษา ความละเอียดทั้งที่งานศพหรืองานอื่นๆ ตามที่ชุมชนได้จัดขึ้น จัดกิจกรรมการฟังธรรมให้เกิดขึ้นในงานศพให้มากกว่านี้ ต้องปลูกฝังให้เป็นคนซื่อสัตย์ มีความละเอียดไม่มีการพูดเท็จหรือพูดคำหยาบคาย รู้จักยั้งคิด ให้ครอบครัวสอนตั้งแต่ยังเด็กไม่ให้มีการพูดเท็จหรือพูดคำหยาบคาย

๕. ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะเพื่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ด้านวัฒนธรรมประเพณี

ปัญหา อุปสรรคในการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์

ปัญหาเกิดจากสังคมไทยนิยมดื่มสุรในงานต่างๆ ดังนั้น งานศพทุกงานจึงได้มีการดื่มสุร นอกจากนี้เมื่อมาในงานศพ ถ้าไม่มีการนำสุรมาให้ผู้มาร่วมในงานดื่ม จะได้รับการตำหนิว่า มีความตระหนี่และสุรทำให้ขาดสติ ส่งผลให้เกิดทะเลาะวิวาทกันหรือเวลาเดินทางกับมักเกิดอุบัติเหตุ

ข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์

ควรรณรงค์ให้ความรู้เรื่องพิษภัยของการดื่มสุรทั้งที่อยู่ในงานหรือไม่อยู่ในงานก็ตาม จัดงานโดยไม่มีเหล้า ถึงแม้จะมีผู้มาร่วมงานตำหนิก็ตาม ให้ตระหนักถึงโทษของการดื่มสุร อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการดื่มสุร

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยนี้ กล่าวถึงการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่า การเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอนองแสง จังหวัดอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ**วิไลพร อุ่นเจ้าบ้าน** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมการนำศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดงหลวง จังหวัดพิจิตร” ผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยสรุปว่า ระดับพฤติกรรมการนำศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอดงหลวง จังหวัดพิจิตร โดยรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ**พระมหาพิชิตชัย ยมพาลไพ** ได้ศึกษาเรื่อง “ทัศนคติเรื่องศีล ๕ ของชาวพุทธในสังคมไทยปัจจุบัน ศึกษาเฉพาะกรณีการฆ่าสัตว์” ผลการวิจัยพบว่า การงดเว้นจากการฆ่าสัตว์มีความสำคัญเพราะเป็นข้อปฏิบัติเพื่อความสงบสุข ป้องกันการเบียดเบียนชีวิตและความหวาดระแวงระหว่างมนุษย์กับมนุษย์และมนุษย์กับสัตว์ และในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจหลักศีลข้อนี้ถูกต้องแต่ไม่สามารถจะปฏิบัติให้สมบูรณ์ได้ เพราะความจำเป็นในการดำรงชีวิต และเชื่อว่าการฆ่าสัตว์เป็นบาปมีผลทั้งในชาตินี้และชาติหน้า ผู้ที่ปฏิบัติที่ขาดความเข้าใจอย่างถูกต้องในการรักษาศีลจะเข้าใจว่าการรักษาศีลยากเกินไปจึงไม่รักษาศีล และยังสอดคล้องกับ**พระชัยณรงค์ วิทิต (รุ่งมรรค)** ได้ศึกษาปัญหาพิเศษเรื่อง “การพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลในสังคม” ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ศีล ๕ เป็นหลักมนุษยธรรม เป็นข้อปฏิบัติให้ถึงความ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และยังสอดคล้องกับ**พระสมุห์วารินทร์ ญาณวิโช (แช่จิ๋ว)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการรักษาเบญจศีลของประชาชนในชุมชนวัดบ้านหลวงอำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม” ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ระดับพฤติกรรมการรักษาเบญจศีลของประชาชนในชุมชนวัดบ้านหลวง อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

๑) **เว้นจากการฆ่าสัตว์** ผลการศึกษา ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งสอดคล้องกับ**พระชัยณรงค์ วิทิต (รุ่งมรรค)** ได้ศึกษาปัญหาพิเศษเรื่อง “การพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลในสังคม” ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ศีล ๕ เป็นหลักมนุษยธรรม เป็นข้อปฏิบัติให้ถึงความ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สอดคล้องกับ**วิไลพร อุ่นเจ้าบ้าน** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมการนำศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดงหลวง จังหวัดพิจิตร” ผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยสรุปว่า ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีระดับพฤติกรรมการนำศีลข้อ ๑ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ**พระสมุห์วารินทร์ ญาณวิโช (แช่จิ๋ว)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการรักษาเบญจศีลของประชาชนในชุมชนวัดบ้านหลวงอำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม” ผลการศึกษาค้นคว้าว่า ด้านเว้นจากการฆ่าสัตว์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ**พระมหาพิชิตชัย ยมพาลไพ** ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาทัศนคติเรื่องศีล ๕ ของชาวพุทธไทยปัจจุบัน ศึกษาเฉพาะกรณีการฆ่าสัตว์” พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า ประชาชนทั่วไปในปัจจุบันจะดำเนินชีวิต โดยไม่ต้องฆ่าสัตว์ชนิดใดเลยนั้นเป็นไปได้มีเพียงพนักงาน

รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่เชื่อว่า จะดำเนินชีวิตได้โดยไม่ต้อง ฆ่าสัตว์ทั้งนี้ เพราะว่าประชากรส่วนใหญ่จากทุกกลุ่มสาขาอาชีพมีความเห็นว่า การฆ่าสัตว์ไม่ใช่สิ่งผิดธรรมชาติ จากการสัมภาษณ์ประชาชนทั่วไปพบว่า ชายและหญิงเห็นต่างกันเป็น ๒ กลุ่ม คือกลุ่มที่เห็นว่าการไม่ฆ่าสัตว์มีประโยชน์และกลุ่มที่เห็นว่าไม่มีประโยชน์โดยแบ่งประโยชน์เป็น ๒ อย่างคือ ประโยชน์ด้านจิตใจและประโยชน์ตนกับประโยชน์ผู้อื่น ส่วนนักวิชาการเห็นว่า การงดเว้นจากการฆ่าสัตว์มีประโยชน์ทำให้ไม่มีการเบียดเบียน และยังสอดคล้องกับ**พระอานาจ ปริมุตโต (เสมามนต์)** ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชนในชุมชนวัดนาริราษฎร์ประดิษฐ์ กรุงเทพมหานคร” พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชนในชุมชนวัดนาริราษฎร์ประดิษฐ์กรุงเทพมหานคร โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ๔ ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง ๑ ข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ศีลข้อที่ ๓ เว้นจากการประพฤติดีกาม รองลงมาได้แก่ศีลข้อที่ ๒ เว้นจากการลักทรัพย์ศีลข้อที่ ๑ เว้นจากการฆ่า สัตว์และศีลข้อที่ ๕ เว้นจากการดื่มสุราเมรัยตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ศีลข้อที่ ๔ เว้นจากการพูดเท็จ

๒) **เว้นจากการลักทรัพย์** ผลการศึกษา ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งสอดคล้องกับและยังสอดคล้องกับ**พระสมุห์วารินทร์ ญาณวิโช (แช่จิว)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการรักษาเบญจศีลของประชาชนในชุมชนวัดบ้านหลวงอำเภอตอนตุม จังหวัดนครปฐม” ผลการศึกษาพบว่าด้านเว้นจากการลักทรัพย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ**ราศี ทองสวัสดิ์** ได้วิจัยเรื่อง “การอบรมศีลธรรมและพระพุทธานุภาพในโรงเรียนมัธยมตอนต้นในทัศนคติของครู” พบว่า ทัศนคติของครูต่อการอบรม ผลที่ได้รับคือการอบรมศีลธรรมและพระพุทธานุภาพควรเริ่มจากเด็กเล็กเพราะเป็นการปลูกฝังให้เด็กมีศีลธรรมจริยธรรมที่ดีและควรเลือกวิธีอบรมธรรมให้เหมาะสมกับวัยเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถเข้าใจประเพณีและปฏิบัติตามได้และยังสอดคล้องกับ**พระอานาจ ปริมุตโต (เสมามนต์)** ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชนในชุมชนวัดนาริราษฎร์ประดิษฐ์ กรุงเทพมหานคร” พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชนในชุมชนวัดนาริราษฎร์ประดิษฐ์กรุงเทพมหานคร โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ๔ ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง ๑ ข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ศีลข้อที่ ๓ เว้นจากการประพฤติดีกาม รองลงมาได้แก่ศีลข้อที่ ๒ เว้นจากการลักทรัพย์ศีลข้อที่ ๑ เว้นจากการฆ่า สัตว์และศีลข้อที่ ๕ เว้นจากการดื่มสุราเมรัย ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ศีลข้อที่ ๔ เว้นจากการพูดเท็จ

๓) **ด้านเว้นประพฤติดีกาม** ผลการศึกษา ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งสอดคล้องกับ**พระมหาปัญญา ขยพลโย (ดาบพลหาร)** ได้วิจัยเรื่อง “กาเมสุมิจนจารกับปัญหาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน” จากศึกษาวิจัยพบว่า ปัญหาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบันนี้ส่วนหนึ่งมาจากเรื่องของกามและพฤติกรรมในการเสพกามของปัจเจกบุคคล ที่ดำเนินชีวิตตกอยู่ในอำนาจวัตถุนิยม (Materialism) เชิงบริโภคนิยม โดยเห็นว่าความสุขทางกายเป็นเรื่องสำคัญและมีค่าสูงสุดในชีวิตและปัจเจกบุคคลประเภทนี้นับวันแต่จะ

เพิ่มปริมาณมากขึ้นโดยลำดับ ในขณะที่เดียวกัน ปัจเจกบุคคลที่มีทัศนคติต่อการดำเนินชีวิตแบบเจตนิยม (Idcalism) ซึ่งถือว่าความสุขที่แท้จริงนั้นอยู่ที่จิตใจได้ลดปริมาณลงโดยลำดับ หลักความจริงทางศีลธรรม (Morality) ถูกเมินเฉยจากสังคม ปัจเจกบุคคลในสังคมโดยรวม ซึ่งปัญหาทั้งหลายเหล่านั้นเป็นเรื่องที่หนักหนาสาหัสมาก เกินกว่าที่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งจะยื่นมือเข้ามาปกป้องเยียวยาให้หายขาดจากสังคมได้ และสอดคล้องกับ**พระสมุห์วารินทร์ ญาณวิโช (แช่จิ๋ว)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการศึกษาเบญจศีลของประชาชนในชุมชนวัดบ้านหลวงอำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม” ผลการศึกษาพบว่า ด้านเว้นจากการประพฤติดินในกาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ**พระอำนาจ ปริมุตโต (เสมามนต์)** ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชนในชุมชนวัดนารายณ์ราษฎร์ประดิษฐ์ กรุงเทพมหานคร” พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการศึกษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชนในชุมชนวัดนารายณ์ราษฎร์ประดิษฐ์กรุงเทพมหานคร โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ๔ ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง ๑ ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ศีลข้อที่ ๓ เว้นจากการประพฤติดินในกาม รองลงมาได้แก่ ศีลข้อที่ ๒ เว้นจากการลักทรัพย์ ศีลข้อที่ ๑ เว้นจากการฆ่า สัตว์และศีลข้อที่ ๕ เว้นจากการดื่มสุราเมรัย ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ศีลข้อที่ ๔ เว้นจากการพูดเท็จ

๔) ด้านเว้นจากการพูดเท็จ ผลการศึกษา ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งสอดคล้องกับ**วิไลพร อุ่นเจ้าบ้าน** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมการนำศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม” ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีระดับพฤติกรรมการนำศีลข้อ ๔ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ**พระชัยณรงค์ วิฑิต (รื่องมะรุต)** ได้ศึกษาปัญหาพิเศษเรื่อง “การประยุกต์หลักศีล ๕ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลในสังคม” ผลการศึกษาพบว่า ศีล ๕ เป็นหลักมนุษยธรรมเป็นข้อปฏิบัติให้ถึงความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และยังสอดคล้องกับ**อธิฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล** ได้ศึกษาปัญหาพิเศษเรื่อง “การรักษาศีลห้าของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน : กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรักษาศีลข้อ ๑ เว้นจากการฆ่า สัตว์ ศีลข้อ ๒ เว้นจากการลักทรัพย์ ศีลข้อ ๓ เว้นจากการประพฤติดินในกาม และศีลข้อ ๕ เว้นจากการดื่มสุราเมรัยในระดับมากที่สุด ส่วนการรักษาศีลข้อ ๔ เว้นจากการพูดปดอยู่ในระดับมาก

๕) ด้านเว้นจากการดื่มน้ำเมา ผลการศึกษา ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ**พระมหาสำรวย ญาณส่วโร (พินดอน)** ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาเรื่องผลกระทบจากการล่วงละเมิดศีลข้อที่ ๕ ที่มีต่อสังคมไทย” จากการศึกษาวิจัยจึง พบว่ามีผลกระทบแก่สังคมโดยรวม สรุปได้ ๒ ประเด็นคือ ด้านสังคมเป็นโทษทางสังคมคือเป็นสิ่งที่ชาวโลกติเตียน (โลกวิฆะ) นำความอับอายเสื่อมเสียมาสู่วงศ์สกุล เพราะคนที่เสพสุราเมรัยและของเมา จะกระทำความทุกอย่างได้โดยไม่รู้ตัว เช่น เสพสุราเมรัยและของเมาแล้วฆ่าสัตว์เบียดเบียนผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อน เสพสุราแล้วลักทรัพย์ ฉ้อโกงทุจริตต่อหน้าที่ เป็นต้น เสพสุราเมรัยและของเมาแล้วประพฤติดินในสตรีหรือบุรุษที่ต้องห้าม เสพสุราเมรัยและของเมาแล้วพูดปดพูดหลอกลวงและเสพสุราเมรัยและของเมาแล้วกระทำให้หมดความ

ละอาย หมดความเกรงกลัวการทำชั่วทั้งปวงและด้านตนเองเป็นโทษทางธรรมที่ให้ผลในชาตินี้ ทำให้สติปัญญาเสื่อมถอย ทำให้ความเคารพยำเกรงไม่มีใครเชื่อถือและสุดท้ายจะมีปัญหาเสื่อมถอย กลายเป็นคนบ้า สอดคล้องกับ**พระสมุห์วารินทร์ ญาณวิโช (แช่จิ๋ว)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรม การรักษาเบญจศีลของประชาชนในชุมชนวัดบ้านหลวงอำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม” ผลการศึกษา พบว่า ด้านเว้นจากการดื่มสุราเมรัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ**วิไลพร อุ่นเจ้าบ้าน** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาพฤติกรรมการนำศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารและสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอดอนตูม จังหวัดพิจิตร” ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีระดับพฤติกรรมการนำศีลข้อ ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ**พระอำนาจ ปริมุตโต (เสมามนต์)** ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารที่มีผลต่อการรักษาเบญจศีลของพุทธศาสนิกชนในชุมชนวัดนาริราษฎร์ประดิษฐ์ กรุงเทพมหานคร” พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการรักษาเบญจศีลของ พุทธศาสนิกชนในชุมชนวัดนาริราษฎร์ประดิษฐ์กรุงเทพมหานคร โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ๔ ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง ๑ ข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ศีลข้อที่ ๓ เว้นจากการ ประพฤติผิดในกาม รองลงมาได้แก่ศีลข้อที่ ๒ เว้นจากการลักทรัพย์ศีลข้อที่ ๑ เว้นจากการฆ่า สัตว์ และศีลข้อที่ ๕ เว้นจากการดื่มสุราเมรัย ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ศีล ข้อที่ ๔ เว้นจากการพูดเท็จ

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งเป็นการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ ดังนี้

- ๑) พระสงฆ์ควรเป็นผู้นำในการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ตามหลักของศีล ๕ ของชุมชนให้มากยิ่งขึ้น
- ๒) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ตาม หลักของศีล ๕ ของชุมชนให้มากยิ่งขึ้น
- ๓) ควรมีการยึดหลักศีล ๕ ในการจัดงานศพทุกครั้ง เพื่อให้ประหยัดและลดปัญหาที่จะ เกิดขึ้นในการจัดงานในแต่ละครั้ง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนในตำบลทับกุง อำเภอ หนองแสง จังหวัดอุดรธานี” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นต่อไปนี้

๑. ควรศึกษาหลักธรรมอื่นๆ ทางพระพุทธศาสนา แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้าง การจัดงานศพที่พึงประสงค์
๒. ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างการจัดงานศพที่พึงประสงค์ของชุมชนใน ตำบลทับกุง อำเภอนหนองแสง จังหวัดอุดรธานี
๓. ควรมีการเพิ่มเครื่องมือในการวิจัยให้กว้างมากขึ้น นอกเหนือจากการเก็บข้อมูลด้วย แบบสอบถาม เช่น การสังเกตพฤติกรรม หรือการสนทนากลุ่ม เพื่อนำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์ให้ได้ผล ตรงกับความเป็นจริงที่สุด